Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

[redacted]

Directoraat Generaal Curatieve Zorg
Directie Patiënt en Zorgordening
[redacted]

Opgesteld door
[redacted]

Aan Minister LJS
cc. MinVWS
[redacted]
21.4.

Deadline: 11 mei 2026

nota

Datum
30 maart 2026

Kenmerk
4261483-1090398-PZo

Bijlage(n)
1

TER BESLISSING

Invoeringstoets openbare jaarverantwoording door zorgaanbieders

1. Aanleiding

In het najaar van 2025 is een invoeringstoets over de openbare jaarverantwoording door zorgaanbieders uitgevoerd. Een invoeringstoets is een laagdrempelig en beknopt onderzoek naar de signalen en onverwachte gevolgen van de nieuwe regelgeving voor de doelgroep, de uitvoering en het toezicht.

In bijgevoegde Kamerbrief informeert u de Tweede Kamer over de uitkomsten van deze invoeringstoets en uw vervolgstappen.

2. Geadviseerd besluit

- Gaat u akkoord met het verzenden van bijgevoegde Kamerbrief?
- Gaat u akkoord met de nieuw aangekondigde vervolgstappen?
  Voorstel: Onderzoeken op welke wijze het niet (tijdig) aanleveren van de jaarverantwoording effectiever kan worden ontmoedigd door hieraan zwaardere consequenties te verbinden.
- Gaat u akkoord met het uitbreiden van de model-jaarrekening van (middel)grote zorgaanbieders met zorgspecifieke posten?
- Gaat u akkoord met het toesturen van de bijlagen de Tweede Kamer?

Advies is om akkoord te gaan met het verzenden van bijgevoegde Kamerbrief en het uitwerken van de voorgestelde (nieuwe) vervolgstappen. De openbare jaarverantwoording is een noodzakelijk instrument voor de maatschappelijke verantwoording en het risico gestuurde toezicht op o.a. transparante financiële bedrijfsvoering, winstuitkeringen[1], Wet toetreding zorgaanbieders (Wtza), Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018 (Wmcz 2018) en de normen in het wetsvoorstel integere bedrijfsvoering zorg- en jeugdhulpaanbieders (Wibz).

3. Kernpunten

De hoofdboodschap van de Kamerbrief is dat er een proportionele openbare jaarverantwoording door zorgaanbieders is ontstaan. Om de uitvoerbaarheid voor zowel zorgaanbieders en de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) te verbeteren worden een aantal vervolgstappen aangekondigd.

[1] Bijvoorbeeld de informatiekaart over dividenduitkeringen in de zorg, te raadplegen via: https://www.nza.nl/actueel/nieuws/2026/03/25/nederlandse-zorgautoriteit-geeft-inzicht-in-winstuitkeringen-in-de-zorg

In de Kamerbrief worden de volgende vervolgstappen aangekondigd, namelijk:

- Voorgesteld wordt te onderzoeken op welke wijze het niet (tijdig) aanleveren van de jaarverantwoording effectiever kan worden ontmoedigd door hieraan zwaardere consequenties te verbinden. In dat kader kijken we of het wenselijk en haalbaar is om aanvullende maatregelen te treffen, zoals het uitsluiten van de mogelijkheid tot winstuitkering zolang geen jaarverantwoording is ingediend, en het intrekken van de toelatingsvergunning in situaties waarin structureel geen jaarverantwoording wordt aangeleverd. Deze maatregelen beogen de naleving te vergroten en de handhaafbaarheid van de verplichting tot het aanleveren van de jaarverantwoording te versterken. In het wetsvoorstel aanscherping zorgfusietoets is dit onderdeel meegenomen. Deze maatregelen ten aanzien van de aanvullende voorwaarden voor winstuitkering en toelatingsvergunning worden de komende tijd verder onderzocht op haalbaarheid.
- Verduidelijken van het zorgaanbiederbegrip;
    - In het wetsvoorstel aanscherping zorgfusietoets wordt verduidelijkt dat een hoofdaannemer die zelf een lege huls is ook onder de reikwijdte van de Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg) valt. Een lege huls is een hoofdaannemer die alleen declareert, maar zelf geen zorg verleent. Dit wetsvoorstel wordt in 2026 aan de Tweede Kamer toegestuurd;
    - In het wetsvoorstel Modernisering Wmg wordt "bedrijfsmatig zorg verlenen en doen verlenen" verduidelijkt. Hierdoor wordt het voor zorgaanbieders duidelijker of zij wel of niet een jaarverantwoording openbaar moeten maken. Het streven is om dit wetsvoorstel in 2027 in te dienen bij de Tweede Kamer.
- In de model-jaarrekening worden meer zorgspecifieke posten toegevoegd. Hierdoor past de model-jaarrekening meer bij het karakter van de zorgsector.
- De Wmg wordt gewijzigd, zodat in de openbare jaarverantwoording informatie over combinatie-instellingen (zorgaanbieders die én Zvw/Wlz zorg en Wmo zorg leveren) kan worden uitgevraagd. Dit onderdeel zit ook in het wetsvoorstel Modernisering van de Wmg; en
- Technische aanpassing: De EU-Richtlijn over Duurzaamheidsrapportering wordt in de zorgsector op dezelfde wijze als het Burgerlijk Wetboek ingevoerd.
- De Tweede Kamer is nieuw. Daarom wordt voorgesteld om bijlage 1 de Factsheet over de openbare jaarverantwoording aan de nieuwe Tweede Kamer toe te sturen.
- Bijlage 2 bevat de resultaten van de Invoeringstoets openbare jaarverantwoording door zorgaanbieders.

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

De openbare jaarverantwoording is politiek gevoelig. Eerder heeft uw ambtsvoorganger een pauze voor de openbare jaarverantwoording ingesteld. Deze pauze was voor alle zorgaanbieders waarvoor de verplichting nieuw was. Dit zorgde ervoor dat de openbare jaarverantwoording voor de brede doelgroep met drie jaar is uitgesteld tot boekjaar 2023. Er was tijdens een debat in juli 2023 namelijk gebleken dat bestaande zorgaanbieders die behoren tot de nieuwe

doelgroep jaarverantwoording extra tijd nodig hadden om hun financiële bedrijfsvoering aan te passen aan een jaarlijkse verantwoordingscyclus. Om rust te brengen heeft de voormalig ambtsvoorganger besloten de openbaarmakingsplicht met twee jaar uit te stellen voor deze doelgroep. Tegelijkertijd ontstond er tijd om het micro-regime verder uit te werken. Vanaf boekjaar 2024 moeten alle zorgaanbieders een jaarverantwoording openbaar maken.

In diezelfde periode is via een amendement van lid Bushoff (Pro), de verplichting tot openbare jaarverantwoording proportioneel vormgegeven voor micro zorgaanbieders. Voorbeelden van micro-zorgaanbieders zijn eerstelijnszorgaanbieders, wijkverpleging, kleinschalige instellingen in de geestelijke gezondheidszorg en gehandicaptenzorg. Deze zorgaanbieders hebben in het kort een netto-omzet van minder dan 900.000 euro.

23/6

Op termijn staat een commissiedebat over Goed bestuur en toezicht in de zorg (incl. IGJ en zorgfraude) gepland. De verwachting is dat deze brief daar t.z.t. aandacht krijgt.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

De invoeringstoets laat zien dat er mede door het amendement van het Kamerlid Bushoff (Pro) meer draagvlak voor de openbare jaarverantwoording is ontstaan. Veel brancheorganisaties voor zorgaanbieders hebben geen vragen meer ontvangen.

In een brief van 22 januari 2026 aan de informateur heeft de Eerstelijncoalitie[2] gevraagd om een vereenvoudiging van de ingewikkelde vragenlijst bij de openbare jaarverantwoording dan wel een uitzondering op deze verplichting.[3] Met de aangekondigde vervolgstappen in de Kamerbrief wordt ook de vragenlijst vereenvoudigd.

Zorgboeren willen alleen over zorg-activiteiten verantwoorden. In een Kamerbrief van 10 februari 2026 heeft de voormalig minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur in afstemming met het ministerie van VWS aangeven dat zorgboeren zich moeten verantwoorden over hun gehele bedrijfsvoering.[4]

De communicatie over nieuwe wet- en regelgeving zal plaatsvinden via www.jaarverantwoordingzorg.nl. Dit is een website van het CIBG, waarop zorgaanbieders ook de jaarverantwoording moeten aanleveren.

c. Arbeidsmarkteffecten zorg- en welzijnsveld

N.v.t.

d. Gevolgen administratieve lasten

---

[2] De Eerstelijnscoalitie: KNMP (apothekers), KNMT (tandartsen), KNOV (verloskundigen), LHV (huisartsen), LVVP (vrijgevestigde psychologen en psychotherapeuten), NVM (mondhygiënisten), NVvP (podotherapeuten) en ONT (tandprothetici).
[3] Brief van eerstelijnscoalitie aan de informateur, te raadplegen via: https://www.knmp.nl/sites/default/files/2026-01/brief_elc_informateur_letschert.pdf.
[4] Kamerbrief Knellende wet- en regelgeving voor de multifunctionele landbouw, te raadplegen via: https://open.overheid.nl/documenten/55b7d15e-7ac2-4ef3-a6ab-521880b2acf5/file.

De regeldruk zal beperkt stijgen, omdat een beperkt aantal posten in de model-jaarrekening worden toegevoegd. Op grond van de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ) zijn (middel)grote zorgaanbieders al verplicht om deze posten aan hun jaarrekening toe te voegen. De toename van de administratieve lasten ziet daarmee op de kennismakingskosten. Dit zijn kosten die de zorgaanbieder maakt om kennis te nemen van nieuwe wet- en regelgeving. De regeldruk wordt gespecificeerd in de toelichtingen bij de wet- en regelgeving.

e. Financiële en personele gevolgen VWS en uitvoeringsorganisaties
N.v.t.

f. Juridische aspecten haalbaarheid
De Kamerbrief zegt een aantal wijzigingen van wet- en regelgeving toe.

g. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)
De inhoud van de Kamerbrief is intern afgestemd met de directies: WJZ, DJ, DMO en extern met de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa), Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ), CIBG en Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Ten behoeve van de invoeringstoets zijn o.a. de volgende partijen geraadpleegd: NZa, IGJ, CIBG, Zorginstituut Nederland (ZINL), Stichting Informatieknooppunt Zorgfraude (IKZ), CBS, Zorgverzekeraars Nederland (ZN), Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), Nederlandse Vereniging van Banken (NVB), de Nederlandse beroepsvereniging van bestuurders in de zorg (NVZD), Nederlandse Vereniging van Toezichthouders in de Zorg en Welzijn (NVTZ), diverse brancheorganisaties voor zorgaanbieders, LOC Waardevolle zorg, sectorcommissie Coziek van de Koninklijke Nederlandse Beroepsvereniging van Accountants (NBA), SRA, leden van de RJ-werkgroep Zorginstellingen van de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ), administratiekantoren en het ministerie van OCW.

h. Toezeggingen
Er worden geen toezeggingen afgedaan.

Nieuwe toezeggingen:
- Ik ga onderzoeken of de toelatingsvergunning kan worden ingetrokken bij structureel niet deponeren van de jaarverantwoording.
- Daarnaast zal ik onderzoeken of ook aan winstuitkeringen of fusies eisen kunnen worden verbonden die verband houden met de naleving van de verplichting tot het openbaar maken van een jaarverantwoording.
- Ik ga het zorgaanbieder begrip in de Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg) verduidelijken.
- Ik ga de model-jaarrekening voor (middel)grote zorgaanbieders uitbreiden met zorgspecifieke posten.
- Ik ga de openbare jaarverantwoording digitaal door ontwikkelen.
- Ik ga de duurzaamheidsrapportage in de zorg implementeren.

i. Fraudetoets
N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.